

"Agrotechnikai tevékenységek évelő ültetvényekben júniusban"

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 08.06.2026 *Брой:* 6/2026

Júniusban az északi félteke időjárása fokozatosan átáll a tipikus nyári rezsimre. A sarki örvény már jelentősen legyengült és gyakorlatilag szétesett, ami azt jelenti, hogy az európai időjárásra gyakorolt hatása lényegesen kisebb lesz a tavaszi hónapokhoz képest. Bulgária számára ez túlnyomórészt meleg és gyakran forró időjárást jelent, de az évszakra jellemző délutáni zivatarokkal.

A délről érkező forróbb levegő és az északnyugat felől érkező hűvösebb óceáni hullámzavarok kombinációja instabilitási időszakokat, zivatarokat és rövid lehűléseket okoz, különösen Bulgária nyugati és hegyvidéki régióiban.

Összességében a hónap várhatóan melegebb lesz a klimatikus normánál, a nyár eleji érzéssel már a legelső napoktól kezdve, a hónap végére pedig az ország az év első komoly hőhullámának hatása alá kerülhet.

A hőmérsékletek fokozatosan emelkednek. A reggeli értékek 11 °C és 16 °C között lesznek, a maximumok pedig elérik a 25 °C – 30 °C-ot. A Duna-síkságon és a Felső-Trák-alföldön nem kizárt az első jelentősebb nyári hőhullám 31 °C – 32 °C körüli hőmérsékletekkel.

Az időszak közepe táján egy hideg légköri front vonulhat át, amely rövid ideig tartó, de intenzív csapadékot és zivatarokat hoz. Néhol jégeső lehetősége is fennáll, ami a nyári szezon kezdetére jellemző.

A második tíznapos időszakban a légkör dinamikus marad. Gyakori délutáni gomolyfelhő-képződés várható, különösen Nyugat- és Közép-Bulgáriában. Az időjárás júniusra jellemző lesz – meleg reggelek, forró délutánok és helyi viharok a nap végén. A csapadék nem lesz elterjedt, de néhol rövid idő alatt jelentős mennyiségű lehet.

A minimum hőmérsékletek 13 °C és 18 °C között, a nappali hőmérsékletek pedig 27 °C és 33 °C között alakulnak. Dél-Bulgária egyes területein a hőmérséklet megközelítheti a 35 °C-ot, különösen elhúzódnó délies advekció esetén. A Fekete-tenger partvidékén az időjárás stabilabb lesz, több napsütéssel és kisebb csapadékkockázattal.

A hónap vége tartósabb nyári jelleget hoz az időjárásba. Egy stabilabb anticiklonális rezsim alakul ki Dél-Európa és a Balkán felett, amely korlátozza a csapadékot és emeli a hőmérsékleteket. A hőmérsékletek az időszakra jellemző norma felett maradnak. A minimumok 15 °C és 20 °C között, a maximumok pedig 30 °C és 35 °C között lesznek. Az ország legmelegebb területein a 36 °C – 37 °C-os értékek sem kizártak. Ez valószínűleg az az időszak lesz, amikor megtapasztaljuk a szezon első, elhúzódnóbb nyári hőhullámát.

Gyümölcsfa-iskolákban

Az anyatelepeket 10-15 kg ammónium-nitráttal vagy ugyanennyi más nitrogénműtrágyával trágyázzák meg dekáronként, és feltöltik. Szükség esetén a feltöltés előtt öntözik.

Az iskolákban eltávolítják a sarjhajtásokat az oltott növények normális növekedésének elősegítése érdekében. Az alanyokat és az iskolákat előkészítik a szemzéshez.

Gyümölcsösökben

Figyelni kell, hogy a kötözőanyagok ne vágjanak bele a magasra oltott gyümölcsfák és vad formák ágaiba, szükség esetén időben meglazítva azokat. Az alanyról növekvő konkurens hajtásokat azonnal el kell távolítani.

Az újonnan ültetett fákon rendszeres kapálást végeznek. Szükség esetén öntöznek. A második tíznapos időszak után a fiatal gyümölcsösöket 15-20 kg ammónium-nitráttal dekáronként vagy ugyanennyi más nitrogénműtrágyával trágyázzák, és sekély talajművelést végeznek.

Pálmeta kialakítása esetén a vágásokat lehajlítják, amikor elérik a 2-2,5 m teljes hosszúságot az első szint esetében, 1,5-2 m-t a másodikon és 1 m-t a harmadikon. Gyenge növekedésű fák esetén 45-50°-os szögbe, erős növekedésűek esetén pedig 45-45°-os szögbe helyezik a vízszinteshez képest. Ha egy szinten különböző hosszúságú vágások vannak, csak az erőset hajlítják le, míg a gyengét hagyják növekedni, és később külön lehajlítják.

Az őszi barack esetében folytatódik a mechanikus gyümölcscritkítás.

A biztosított öntözésű területeken zöldtrágyanövények vetését végzik.

cseresznye

Megkezdődik a cseresznye és a meggy tömeges betakarítása.

Eperültetvényeken

Elültetik a hűtőben tárolt utolsó eperpalántákat.

A gyomlálási gondozás folytatódik a fiatal és újonnan telepített ültetvényeken. Szükség esetén öntöznek.

eper

A betakarítás folytatódik. Ne szedjenek a nap forró óráiban vagy harmat jelenléte esetén. Friss fogyasztásra a gyümölcs csészéjével együtt szedik.

Melegebb helyeken, az utolsó gyümölcsök leszedése után a szalmát azonnal összegyűjtik és eltávolítják. Az ültetvényeket 8-10 kg ammónium-nitráttal vagy ugyanennyi más

nitrogénműtrágyával trágyázzák meg dekáronként, és elvégzik az első betakarítás utáni talajművelést. Ha öntözés szükséges, azt a trágyázás előtt végzik el.

Málnaültetvényeken

Rendszeres talajművelést végeznek. Szükség esetén öntöznek, és a termő ültetvényeken a sorokat továbbra is tisztítják a nagyon gyenge és felesleges sarjhajtásoktól. A drótvázszerkezetet erősen tartják.

Egyes területeken, június közepe táján, megkezdődik a korai fajták gyümölcseinek betakarítása. Amikor az érés megkezdődik, a méhcsaládokat más ültetvényekre költöztetik, de legalább 5 km távolságra.

Fekete ribizli ültetvényeken

A gyökereztető ágyásokban a talajt 2-3 alkalommal művelik meg az öntözéstől, csapadéktól és gyomok jelenlététől függően. Mind a fiatal, mind a termő ültetvényeken rendszeres talajművelést végeznek.

A hónap közepe táján egyes melegebb helyeken megkezdődik a gyümölcs betakarítása.

Egyéb növények ültetvényein

Folytatódik a citrom alanyok oltása növekvő szemmel.

A gránátalma, füge és homoktövis szabadföldi dugványainak gyökereztetésének gondozása folytatódik, az iskolát rendszeresen kapálják és öntözik. Elvégzik a szükséges gyomirtási kezeléseket.

A hónap vége felé a tavalyi oltatlan alanyokat növekvő szemmel szemzik, datolyaszilva rügyeit használva.

Folytatódik az aktinídia indáinak kötözése a támasztókarókhoz. A műtrágyázást az aktinídia számára meghatározott éves nitrogénadag utolsó 1/3-ával végzik. Az aktinídia főszárán lévő

oldalhajtásokat letisztítják, hogy serkentsék annak fejlődését és általános formálását. T-alakúra formálják.

Szőlőültetvényekben

szőlőültetvény

Talajművelést végeznek ott, ahol még nem füvesítették, és gyomirtási kezeléseket alkalmaznak. A művelések célja a gyomok elpusztítása és a talajkéreg feltörése. Sekélyen, 8–10 cm mélységig művelnek. A művelések száma a gyomosodástól és a csapadéktól függ. Gépi úton, kultivátorokkal és rotációs kapákkal végzik.

Virágzás idején nem szabad ilyen tevékenységeket végezni: talajművelés, öntözés stb., amelyek a légköri páratartalom növekedéséhez és a hőmérséklet csökkenéséhez vezetnek.

Az évelő gyomok, mint a tarackbúza, a szulák és a vadzab elleni védekezésre a glifozát hatóanyagú herbicideket használnak, mint a Gligol 36 SL vagy a Fast 36 SL, 500/1000 ml/dekár koncentrációban.

A tarackbúza szárait permetezik, amikor elérik a 20–30 cm hosszúságot. Fokozatosan, 15–25 nap alatt elpusztulnak. A szulákat permetezik, amikor a száruk elérik a 40–60 cm hosszúságot. 7–10 napon belül teljesen elpusztulnak. A mezei szulákat virágzási időszakában permetezik.

Zöldmetszési műveleteket végeznek fiatal és termő szőlőültetvényekben.

Visszacsípik azokat a hajtásokat, amelyeken ezt a műveletet májusban nem végezték el. A megmaradókon gyűrűzést végeznek, csak a hajtáscsúcsot megtartva a gyűrű felett, amelyet be kell kötni és a tartódróthoz kötni. Elvégzik továbbá a törzsek második sarjhajtás-eltávolítását, a hajtások befűzését és kötözését az ültetvényekben, a leengedést alacsony és közép magas törzsnevelés esetén, valamint óvatosan meglazítják a zöldoltott hajtásokon lévő kötéseket.

Termő szőlőültetvényekben elvégzik a hajtások befűzését és kötözését az ültetvényekben, valamint a leengedést alacsony és közép magas törzsnevelés esetén.

A termő tőkét gyűrűzik. A művelet egy kéregcsík eltávolításából áll a termővesszőről, a zöldhajtásról vagy a tőke karvesszőjéről, 2–5 mm szélességben. A gyűrűzést speciális gyűrűző

szerszámmal végzik. Több fontos feltételt be kell tartani: a virágzás után 12–15 nappal kell elvégezni, amikor a bogyók nagyjából borsónyiek; a Guyot-metszés szerint metszett tőkék esetén a gyűrűt a termővessző vízszintes részén, a hajlítás után kell elhelyezni. Törzsnevelésű tőkék esetén a gyűrűt a termővessző tövénél kell elkészíteni. Ugyanazokat a tőkéket 3–4 évente gyűrűzik.

A fürtöket, fürtöcskéket és bogyókat ritkítják.

Amikor a terméskötődés százaléka nagyon magas, a bogyók teljes számának akár 40%-át is eltávolítják. Főleg a megtermékenyítetlen, apró és deformált bogyókat távolítják el. Ezt a műveletet a nap hűvös óráiban végzik, nagyon óvatosan, túlzott kezelés nélkül, és anélkül, hogy ledörzsölnék a szőlőbogyók hamvasságát.

A hajtásokat az anyatömbökben gyűrűzik és kötözik.

A gyökereztető szőlőágyásokban meglazítják a talajkérget, letisztítják a harmatgyökereket, és megtrágyázzák a szőlőt.

A harmatgyökerek tisztítását akkor végzik, amikor az első kacsok megjelennek a hajtásokon. Az istállótrágya és a műtrágyák mennyisége általában: 1000–1500 kg istállótrágya, 3–4 kg ammónium-nitrát, 5–10 kg szuperfoszfát és 3–6 kg kálisó vagy más káliumforrás dekáronként.